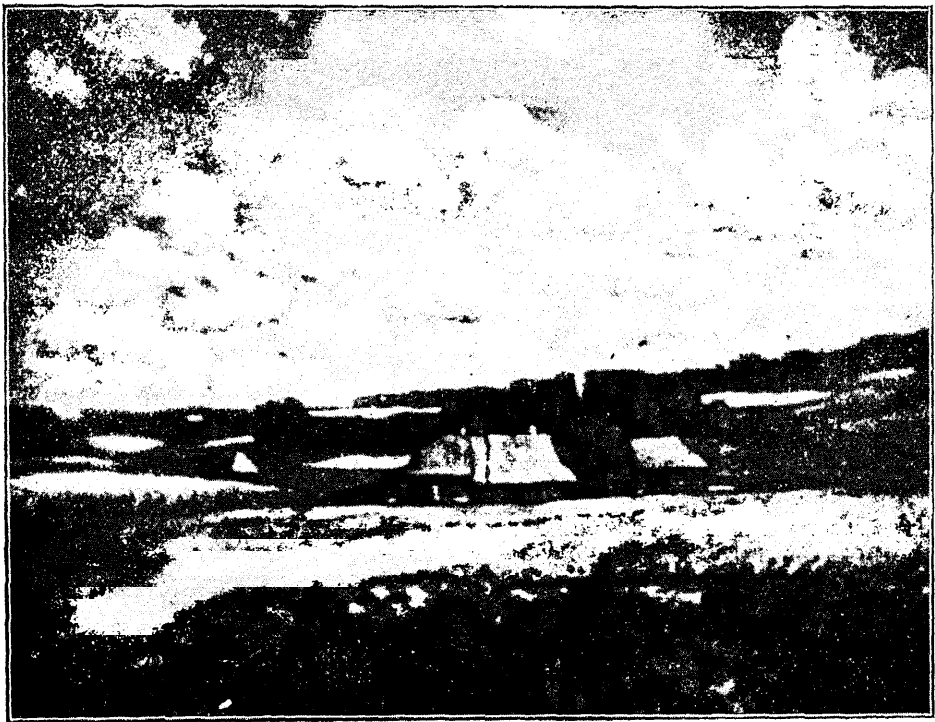
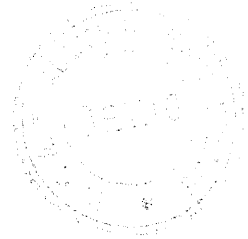

EESTI NOORUS

1933

A. MURAKIN.

Eesti talu.

õli.

SISU: Konnatants – U. Taumi. Kaks patriotismi – Kustas. Tõsiasju nimedemuutmisest – A. Meikop. Päike metsamajas – Sal. Kõiviste. Saagu, mis saab! – S. Alkio näidend. Uuele elutundele – W. Weitmann. Enam tähelpanu kodule O. Tint. Töökogemusi Voldil ja Saadjärves – A. M. ÜENÜ elust. Soomest. Toimetusele saadetud ajakirju.

Uusi rahvatantse!*

Konnatants

Andante

Algseis. Paaris arv poisse seisab ringis nägudega vastupäeva. Pillimehelt sissejuhatava kolme akkordi jooksul laskuvad tantsijad põrandale (kõhuli), nii et jalad toetuvad varvastele, keha kätele, pea püsti.

I tuur A. Iga takti esimesel veerandil hüpatakse (varvastele ja kätele toetudes) veidi edasi, kuna järgmised veerandid (2, 3, 4) paigal peaga nokutatakse ja ringi vahitakse. Nii sooritatakse kaheksa hüpet (taktid 1–8). Kaheksandama takti viimasel veerandil tõustakse püsti ja jäädakse seisma ringis, nägudega ringi sissepoole.

I tuur B. Käed ülepea, sõrmed haruli (vaata pilt) sooritatakse 9. taktis vasakul jalal kaks hüpet (1. ja 3. veerandil) pöörduks seejuures möödapäeva, kus juures parem jalg, kõverdudes põlvest, on tõstetud ette üles täisnurkselt, varbad juhitud ülespoole (järelaime konnale). 10. taktis vahetub jalg, s. t. hüpatakse paremal, tõstes vasakut, pöörduks ikkagi möödapäeva. 11, 12 takt sama, mis 9 ja 10. Taktid 13, 14, 15 ja 16 vastavad taktidele 9–12, ainult tuleb pöörduks vastupäeva. 16. takti 4. veerandil jäädakse seisma ringis näod sissepoole, käed puusas. 17. takti esimesel vee-

randil tehtakse kummardus ja grimass, vaadates seejuures, paaris arvuga (2, 4, 6) poisid paremale, paaritu arvuga (1, 3, 5) vasakule vastasele näkku, pööramata seejuures jalgu. 18. taktil kummardatakse vastupidi, s. o. paarisarvuga poisid vasakule, paaritud paremale. 19. ja 20. taktil tegevus sama, mis 17. ja 18. 21. takti esimesel veerandil pöörduks näoga ringi sissepoole ja lüüakse, alates vasakuga, jalgu kolm korda vastu maad (1., 2. ja 3. veerand). Taktid 22–29 — tegevus sama, mis 9–16.

29. takti viimasel veerandil laskutakse jälle (kõhuli) põrandale (algseis).

II tuur A. Tegevus sama, mis I A, ainult 8. takti kolmandamal veerandil (pääle hüpet) tõustakse püsti ja jäädakse ringis seisma näod sissepoole. 8. takti viimasel veerandil asetatakse käed üksteise õlule, paaris arvuga poisid enim, paaritud hiljem.

II tuur B. Alatakse hüppamist vasaku jalaga, tehes kaks hüpet (iga takti 1. ja 3. veerandil), tõstes seejuures paremat jalga taha (varbad võimalikult ette ülespoole, et jalg oleks päkast hästi kõver) ja liigutakse ringis möödapäeva. 10. taktil vahetatakse jalga. 11. ja 12. takt sama kui 9. ja 10. Taktid

* Järgmistes E. N. numbrites toome U. Taumilt veel seni tundmatuid rahvatantse: „Mustlase sindliõikamine“ meestele, „Hiiu valss“, „Jommiga tants“ ja „Ranna tants“ segapaaridele.

Meie usume homsesse päeva.

Kaks patriotismi.

Isamaa on üks, üks ja ainus meile kõigile. Kuid suhtumisi isamaale on mitu, tüübilt kaks. Üks neist on äriiline — egoistlik, kahtamispüüdlilik, saamahimuline, tarvitajaslik. Ta avaldub tüübiliselt lausetes: „Übi bene, ibi patria“, „Kala otšib, kus sügawam, inimene — kus parem“. „Ma kahjatsen, et ma pole sündinud inglasteks“. „Mis on mulle annud isamaa?“ „Isamaa — see on lääge idealism“.

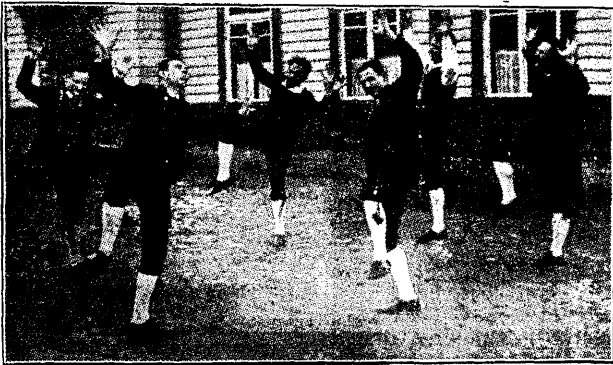
Seda tüüpi isamaalased on isamaalased tingimusi — siis, kui isamaa neile annab palju — rohkem, kui nad armawad kätte saada mujal, ja kui ta neilt nõuab wähje. Kui neilt hakatakse nõudma midagi, siis nad muutuwad nurisjetateks. Kui neile näib, et nendelt nõutakse liialt palju, siis neawad nad ära oma isamaa, raputawad isamaa tolmude enda kingadelt ja rändawad otšima mujalt pudrumägesid ja piimajõgesid.

Teine suhtumine on religioosne-andmuslik, loomishaline, teihaline, mõitlustahteline. Tema tüübiliseks esindajaks on Kalewipoeg: tühja maa elustaja, metsiku maa üleskõndja, lagedale linna-

ehitaja, jõepöördai, järwekaewaja, mägedemütai. Ta on tahtejõuline, jõuküllane looja. Ta õnn on loomises, tegemises, aputamises, ehitamises; ei kunagi tarvitamises wõi maitsemises. Ta tarwatab waid niipalju, kuipalju on waja selleks, et olla tugew ja teowõimeline. Ta ei tunne lõbu raswakogumisejt, waid tehtud töö headusejt ja suuruselt. Ta ei hooli austamisejt ja kiitusejt, sejt ta iseteaduwujt rahuldab waid kordaminek... ja hästi-kordaminek. Ta ei tea, mis on kadetus, sejt ta on looja. Ta on helde käega, sejt ta teeb teijele — ehitab tulewikule. Ta teeb rohkem, kui ise tarwita.

Seda tüüpi isamaalased on isamaalased absoluutsejt. Nad on waimustatud uudismaast, mida wõib harida wiljakaks, tegemata tööjt, mis kutsjub tegijat, olemata kultuurijt, mida wõib luua. Kus kõik on tehtud juba, seal neil on igaw. Ta kingib ja pärandab oma tööwilja, kuid astub mõitlusse oma tööwälja eest, kui seda tahetakse temalt ära hiskuda.

„Kinkidejt, mis Jumal annud, on suurem see, et sünnilt eestlane“.

Eesti rahvatants „Konnatants“
ÜENÜTO rahvatantsu rühmalt,

Tantsu I tuur saadud 1928.a. Dr. A. Masingult Tallinnas, kelle mälestusel tema noorespõlves tantsu tantsitud veel Vigala kõrtsides. Muud osad korjatud rahvamuseumi ringreisul.

Muusika, 1–8 takt, 1928. a. viiespilli ja sikusarve mängijalt Peeter Kuldkepilt: 9–29 aga „Torupilli Jussilt („Rahwapolka“). Tants näib tuntud kogu Eestis. Tantsitud teda kõrtsides, pulmadel „porujommis“ ja „tembutamiste“ numbrina.

13–16. sama, kui 9–12, ainult liigutakse ringis vastupäeva. 16. takti viimasel veerandil jäädakse seisma ja asetatakse käed risti rinnale. Taktides 17–20. tegevus sama, mis I tuuris. 21. takti esimesel veerandil pöörduetakse näoga ringi sissepoole ja plaksutatakse käsi kolm korda (21. takti 1., 2. ja 3. veerand). Taktid 22–29 — vastavalt 9–16.

29. takti viimasel veerandil laskuvad tantsijad kükakile, toetades jalgu varvastele (põlved laiali) ja keha käsile ning moodustades sõõri, nii et vasak jalg oleks (ja liiguks) sõõri liinil, vasak väljaspool ringi.

III tuur A. I takti esimesel veerandil hüpatakse wälje samm ringis edasi (pahema külje suunas). Hüppel sirutatakse jalad taha wälja (umbes nagu konn seda teeb). 2. 3. ja 4. veerandil seistakse paigal, nokutatakse peaga ja vahitakse ringi. Nii sooritatakse 8 hüpet. Pääle kaheksandama hüppe (8. takti 3. ja 4. veerandil) tõustakse püsti ja jäädakse seisma ringis nägudega ringi sissepoole.

III tuur B. Täpselt sama, mis I tuuri B, ainult 29. takti viimasel veerandil ei võta tantsijad II tuuri A seisangut, waid jääwad püsti muusika lõppedes. U. Tauni.

Wastawalt kahele suhtumistüübile isamaale on ka kaks rahwuslust, kaks patriotismi.

Üks rahwuslus põhjeneb olewikul, kasutamisel, tarwitamisel, mõnutsemisel. Ta hindab waid seda, mis juba on, mis saawutanud eelmised põlwe. Ta ei mõtlegi ennast waewata selle arendamisega; pigemini ta weendub, et kõik on ikka olnud nii, nagu ta on. Kui see olewa kultuuri tajem pakub talle suurt ainelist sisjetulekut, lõbutsemise ja mõnutsemise võimalust, wälisaustamist, autähti ja kõrgeid kohti, siis on ta waimustatud patrioot.

Kui kusaagil paistab seda olewat rohkem, siis kolib ta sinna: ubi bene, ibi patria.

See rahwuslus on snobistlik, kade ja areneb sownismiks. Ta on abras, kui klaas, ja haihtuw, nagu suits.

Teine rahwuslus wõrsub ühistundest inimesetega, looduslega ja paisub tulewiku aadetest. Minewiku pärandus on temale waid aluseks, millele ta ehitab oma tulewiku koja. Ta suhtub minewiku pärandusele tänuliku hardumusega, sest ta teab, et see on eelmiste põlwele töö- ja waewa-wili. Ta hoiab seda pühalikult, et pärandada järgnewatele põlwele oma lisanud sega. Selle tõttu ta on wägew ja sitke. Ta pole kade teistele, waid jookseb nendega wõidu auksas wõistluses, mille sihtiks on — ideaal.

Sellest rahwuslusest wõrsuw patriotism on sitke, ohwimeelne ja alati optimistlik, nagu loow usk kunagi.

Nende kahe wahel on alatine tüli, nagu wõit- ja ja andja wahel: andja ei suuda kunagi anda nii palju, kui wõtja wõtta suudab, sest põhjata waat ei saa kunagi täis.

Materjalist on uhke oma warandusele ja peab idealiste lollakateks, isemeelseteks tuuletallajateks.

Ent kes on lühinägelik, kes on rumal?

Muistsed kultuurid püüsid aastatuhankeid ja suutsid jätta järele ka ainelisi mälestusmärke, nagu püramiidid, mis on püsinud aastatuhandaid ka peale nende ehitajate kadumist ajaloo näitelawalt. Need mälestusmärgid tunnistawad uhkelt: „Meie ehitajate tahe oli suunitud tulewikkudele“.

Praegune materjalistlik — merkantelistlik — euroopalik kultuur pole püsinud veel õieti aastasadugi ja on karile jooksnud. Tema, kes pidas ennast wõimsamaks kõigist kultuuridest, wariseb kokku masina all, mille ta ise loonud, sest ta on silmaspidanud waid tänapäewa, pole tõstnud oma silmi üles homse poole.

Sellepärast on tema ajamõõt lühike ja ta peab ajat andma uuele kultuurile. Ta on jäänud waid „aja waimuks“, arenemata suureks haarawaks religiooniks.

Uut religiooni iseloomustab tahte suundamine tulewikkudele. See tähelepanu ja hool, mis pühendatakse noorsoole peaaegu üle ilma, on üks uue usu awalduisist: on ju noorsugu rahwa homne päew.

Meie pole selles liikumises taga muust ilmast, kuigi meie praeguseks awalikõiguslikuks usuks on teiste sabasörkimine, arwamine, et walgus tuleb meile kas läänest wõi idast, et „meie ei wõi Euroopast sammugi macha jääda, kui tahame püsida.“

Kuid ürgjõuline rahwuslik tahe ei lepi selles hilinemisega, wiimse kohaga suures wõidujooksus. Tal on waprust ja julgust püüda ette jõuda, lõkestada tulest, millest jätkub kõikide ääsitulede süütamisjeks, et taguda paremat tulewikkudele, paremat homset päewa.

Peale Wabadusõda wõimule pääsenud utilitariistlik materjalism on jooksnud karile. Harjunud kombel ta otsib pääsu teiste eeskujude järeel-aimamises ja tülitseb iseendas waid sobiwama kuju pärast: kas kuningriik, kõwahäeline president, fassism, hitlerism, lapua wõi diktatuur — selles waid ei suudeta kokku leppida.

Ta usub mateeriasse, wälisesse wormi ja on weendunud selle kõikwõimuses. Ent jõud on tahtes, wäärtus on siis, mis määrab kesta kuju — wälise wormi. Sama lugu oli ka Weneriigi wiimastel päewadel: otsiti parteiisid ja sõeluti parteide programme, waelõdi „Eesti autonoomia“ õigusliku ulatuse üle kawas-olewa Suure Wene Wabarhigi piirides. Utilitariistlik materjalism kalkuleeris „targalt“ ja kõhales, ei raatsinud ohwerdada midagi, ei julgenud riskida millegiga, ei tahtnud wõidelda, ei uskunud wõitluse wõimalusse.

Üleolewa iseteadwusega hindas ta ja pilkas rahwusideaalide kandjaid:

„Meil ei ole inimesi“. (Tuntud juristi arwamine) „On mõeldaw waid üks asutaw kogu — üle-wenemaaline asutaw kogu. Eesti asutaw kogu on nonšens. Kui ta siiski kokku tuleb terve mõistuse kiuste, siis see pole asutaw kogu, waid narride kogu“

(ütles üks populaarsem rahwajuht 1. Eesti sõjawäelaste kongressil ja 7 teist rahwajuhti ei protesteerinud).

„Meil on vaid kaks teed, kaks võimalust: võita ühes Suure Wene demokraatiaga, ehk hukkuda koos temaga. Kolmandat võimalust ei ole antud.“ („Päevaleht“ 14. 11. 17. a. J. Wilms).

Ent just J. võimalus osutus kõige reaalsemaks ja Jüri Wilms oli esimesi kannatajaid ning enda eluga maksjaid, sama kolmanda võimaluse teostamisel. Sama iplik, kes arvas Eesti asutava kogu „narride kogu“ olevat, sai hiljem kui saatuse pilkeks, samale pilgatud kogule

tüsedamaiks tööjooks. Leidus ka inimesi kõikidele vajalikkudele kohtadele — kangelasi lahinguväljal ja oma riigi ehitamise töös.

Täna pühitseme selle esimese suurvõidu püha ja uume, et warsti võime pühitseja ka teise, weelgi suurema võidu — rahvusliku iseseiswuse võidule jõudmise tähtpäewa: juba loidab urituli ja saadab walguist üle maa ning soojult südamesse. Warsti tuhisewad nooruse aäsituled parema tulewiku, parema homse päewa tagumisel. Kustas.

Tõsiasi nime muutmisest.

Kiri toimetusele.

Kuidas siis jääb?

E. Nooruse jõulunumbris puudutas A. Meikop nimedemuutmise tõsiasi. ÜENÜ Esituskogu algatusel Tartus esiletoodud küsimuse arendamiseks on nüüd Tallinnaski peetud meeleoluline koosolek ja võib oletada, et asi noorsoolaste peres liikuma on pandud. 500.000 võõranimelist eestlast! See peaks ju millekski kohustama! Seda enam, et selle nime kandjad enamuses ta tähendust ei tunne, kirjutadagi ei oska, veel vähem õieti hääldada suudavad.

Mul tundub siin lubamatut loidust. Tahame ja näeksime, et muudaksid teised, ent enda nimi jäägu puutumata. Nii juhivad siis meie riigi asjandust Einbundid, Strandmannid, Rostfeldid, Jaaksonid ja ÜENÜski Roobergid, Martinsonid, Ingliseid, Neudorfid — puha saksa rahvas!

Niisugune olukord pole auks rahvale, kes plaanitseb suurt tulewiku ja tahab olla vääri- lise teiste kultuurrahvaste peres, ent ei taha kanda rahva nime, kuhu ta kuulub.

Noored! Kas ei peaks meie olema eestlased keelelt, meelelt ja ka — nimelt?!

Ent on seda võõrast (saksa) nime, siis ikka meil tõesti nii palju — 50% kohe? Või millele toetab A. M. toodud tõsiasi? Ja kas ei puudutaks E. N. veel väärrika ja ilusa nime küsimust? J. R. Liivak.

J. R. Liivaku küsimus sundis mind veidi vaatama ringi noorsoolaste peres. Jälgisin 35 ÜENÜ osakonna liikmete perekonnanime, kus 2005 liikmel oli 1300 erinime. Vaatlusest selgus, et 1300 nimest oli eestikeelseid 571 (44%), saksakeelseid 508 (39%), venepäraseid 38 (3%), muid ja teadmata 182 (14%). Kuna nimetatud protsendimäärad üllatavalt ühtuvad ka V. Ernitsa katseproovidega mitmesuguseist nimekirjadest ja Rapla kihelkonnana kirikuraamatulist, võiks nimetatud protsente pidada tõenäolikeks kogu Eesti nimestikule.

Protsent kasvaks, kui eestikeelse nime juure arvata ka tähenduseta, kuid kuidagi ees- tipärased nimed, milliseid vähemalt muukeel- siks lugeda ei saa (Kiiple, Meerits, Rauba). Samavõrra (umb. 5%) tõuseks siis kuidagi ka germanipärase nime protsent. Ühtlasi tuleb oletada, et saksapärase nime protsent nimeandmisel tuntavalt suurem oli praegusest ja osa neist saksapärase ajaajooksul kuidagi (mõisa- ja kirikuraamatud!) kulutanud. Kuidas muidu võiksid ühe valla piirides esineda nimerühmad: Frei, Prei, Prii; Berg, Pürg; Altdorf, Alkohv; Haus, Aus; Karubach, Karbak; Zimmer, Simmer.

Üllatavalt pole võõrnimede (väärnimede) protsent kogu Eestis ühtlane, vaid Põhja- Eestis tuntavalt suurem. Nähtavasti oldi siin (kehvem olukord, mõisasad tihedamini) enam mõisa mõju all. Kogutud andmeil leidub eesti nime (klambrites saksa nimi): Valgamaal 54 (18), Võrumaal 51 (27), Tartumaal 46 (27), Petserimaal 44 (25), Pärnumaal 43 (52), Järvamaal 42 (38), Viljandimaal 40 (37), Viru- maal 38 (49), Harjumaal 34 (51), Läänemaal 34 (57) protsenti. Eriti suur on aga eesti nime protsent Saaremaal 86 (5) ja Hiiumaal 65 (24), mida vsit tuleb panna saarlaste suurema ise- teadvuse arvele. (Petserimaal mõeldud eesti osa). J. R. Liivaku koduühingus (Arukülas) on aga saksa nime ligi 60%.

Vähe üle sada aastat tagasi orjaperemehe tahtmisel toimund nimedepanemist võttis eesti talupoeg naljana ja nimetas antud nimegi „liignimeks“, s. o. liigseks, asjatuks. Hiljem tekkis sellele talupoja silmis väärnimele teisigi nimetusi: väärnimi, priinimi (priikslask- mise nimi), sugunimi, perekonnanimi. Näib nagu poleks eesti talumees leidnud õiget suhtumist sellele nimele tänaseni. Ja vast ongi õigem ja tabavam nimetus temale: väär-

Kujutatagu ette: peremehed, saunikud, pop- sid, taluvaimud-maatamehed — paarsada meest mõisas opmani ja kirjutaja ees nime- järge ootamas:

Opman: Noh, Suurpõllu Jaak, mis nimi on?
 Jaak: Mõtlesin Jaak Suurpõld...
 Kirjutaja: Üks Põld iuba olemas...
 Opman: Või Suurpõld! Ei seda ei saa!
 Võta uus!
 Jaak: Kust ma nüüd nii ruttu...
 Opman (kirjutajale): Pane Grossfeld!
 Weg! Järgmine!
 (Laua ette astub Kaeramaa Kaarel).
 Opman: Noh, Kaarel, mis nimi?
 Kaarel: Mõtlesin: Kaeramaa...
 Opman (kes veidi vihane Kaeramaa peale): Mis maa? Sul pole ju maad! Niisuguse nime saavad need, kel on maad. Ütle uus!
 (Mehed kõrvalt): Vuata aga Sipsakat (Kaarli sõimunimi)!
 Kaarel: Egas nii äkki...
 Opman: Mis äkki! (Kirjutajale): Pane Sipsakas! Weg!
 (Järgneb Siimu Rein).
 Opman: Noh, Rein, rutem! Mis nimeks?
 Rein: Tahtsin Purikas...
 Opman: Purri... Purri... Mis? Minu koera nime! Ei saa! Otsi uus!
 Rein: Ei tea...
 Kirjutaja (naerdes): Ei tea, ei tea, eitea...
 Opman: Gut! Kirjuta Eitea! Weg!
 Sai väärnimi... .

Kummalisi nimeõisi on need opmanid otsind eesti rahvale! Või mis arvata nimedest nagu: Stube, Sonne, Zimmer, Klehof, Bollwerk, Müllerbeck, Festung, Backhaus, Kriftberg, Pikkberg, Tammwald, Franzdorf, Kullison, Karuson, Mehrfeld, Allerfeld, Triebstock, Sommerfeld, Blumenfeld, Glockmann, Ehrenpreis, Adelgrund, Stachelstrauch, Grossfürst... .

Sageli tundub sellest lahkest nimeannist paruni viha, või opmani naljatamistuju matsiga. Kuidas muidu oleks niisugust sõimunime sattund mõnda külla hulqaviisi? Ei saa ka oletada, et keegi ise oleks valind endale säärase nime nagu: Lärm, Narts, Metsik, Oisu, Sipsakas, Parapriits (Koeravere); Nööp, Kauss, Sütt, Klaas, Viin (Tahkuna); Grossfürst, Kleinfürst, Mõisnik, Lustig, Sack (Järvakandi); Laipea, Kints, Punik, Saunik, Lambur (Valtu); Tempomees, Kakason, Praost, Reis, Vammus (Laekvere); Neljapäev, Reede, Laupäev (Kasevälja); Ausmann, Narrmann, Bleimann, Junnmann, Veismann (Saulipi); Vatsfeld... Kokaselts... Päkaots... Silgukarp... Unekott... Kuigi oli maksev valituse eeskiri: hoiduda inetuist nimedest! Meenub vanaema kõnelus pillistverest, kus opman küla meestele järgimööda oli annud nimed: Vasikas, Mullikas, Lehm, Kohihärg, Kits ja vanaema leeris olles see alaline vasikate, mullikate, kitsede mainimine oli rikkund kogu leeritunni tõsiduse... .

Tundub imelikuna slaavipärase nimeolluse vähesus — 3 protsenti 39 saksapärase vastu — meie nimekokogus. Kuigi asusime vene riigis ja tuli nimeandmise nõue vene võimudelt.

Kõneleb seegi saksluse ülevõimust meie maal. Või ehk tolleaegse talumehe ärkamata eestimeelsusest, vähesest sisemisest protestist (kadakluse õitseagel!) kõigele, mis tuli sakslalt. Vast ainult Alutaga, Ingeris ja Petserimaal on vene nimeollust tungind ka eesti perekonnadesse. Ent on kohti (Aruküla), kus see sisemaali tõuseb kümne protsendini. On teatud vene nimega naljaqi: Denga, Muska, Nee-do, Russak, Svonar (Saadjärve)... .

Milline nimi on ilus? Igatahes mitte lühikesed: Kepp, Sukk, Pukk, Käkä, Rips, Korts, mis vast ehk hõlpsad kirjutada, kuid ei oma eesti keele sisemist ilu ega võlu. Ka mitte liiga lilledised, magusad, sümboolsed: Ilus, Onnelik, Kena, Koidukuma, Vetesina... Ka mitte liiga pikad: Hagurajuja, Valgehobustekopel, Halliviguriak, Mäeumbaed... Oõned ja õhusrippuvad tunduvad kuidagi ka muistsete muutlõppudega ja tuletuslõpulisel: Ojaste, Kurela, Arune, Männistu... .

Ilusaimad nimed sakssime kindlasti säält, kus rahvas ise olnud ristijaks, nimeandjaks: taime ja kohanimedest. Siin pole midagi juhuslikku, vaid tekkind põlvest põlve pärandatud ilutundel, rahvalikul keeleinstinktil. Milline helliline sulavus, rütm, harmoonia (alliteratsioon, assonants), sümmeetria, sõnaakkord neis kolme-neliasilbilis liitsõnus, nagu: nurmenukk, lemmelill, käokuld, vareskaer või Arapere, Karupaju, Kolgioia, Savikoja, Pajupõõsa, Undiaugu, Vanaale, Assamalla, Induniidu, Ohekatku, Otepää (talude ja külanimed)... Sarnaseid nimekombinatsioone hindavad kirjanikudki, kel peaks olema keelelist instinkti: Haavakivi, Tammsaare, Metsanurk, Kirsimägi, Kibuvits, Piibeht... .

Sarnaseid nimekombinatsioone polnud nende 1300 nime hulgaski just mitte vähe: Ibirüüti, Kaselaas, Kaugete, Kahahein, Jooduleib, Ojamaa, Pangamägi, Rimmelkoor, Huikehääl, Maarjahein, Luitekaer, Angervaks, Ahtemets, Hiieniit... Saaks neid igauks endale vabal valikul luua lõpmatuseni: Mäemänd, Kivirist, Kulutuli, Käbilind, Metsatee, Purdepuu, Sõmersõlg, Väjimees, Orenurm... . Oleksid algupärased ja poleks karta suuri ühtesattumisi, nagu seda ju enam juhtub kahesilbiliste juures: Kelbas, Kiirats, Nõmmik, Maasik, Raismik, Pettai, Sisask, Sooserv... .

„Eesti kirjandus lasub saksasoost baltlaste õul...“

„Kõikjal pörkame saksa autoritele...“

„Rõõmustavana nähtena esineb üllatavalt rikas sakslaste poolt kogutud rahvateaduslik materjal...“

Need laused leiduvad (juhuslikult või teadlikult?) Joh. Scherri maailmakirjanduse ajaloo 11 trüki II jaos eesti kirjandust käsitlevas peatükis. Raamatut on trükitud ja levitatud tuhandeid eksemplare. Põhjastavad sellist eesti kirjanduse propagandat muidugi endiste eesti kirjameeste (Masing, Fählmann, Kreutz-

Sal Kõiviste.

Päikene metsamajas.

Kust küll see hälfepois' sai selle
[fulla?
Käputab alla nii pillaval käel,
sufeldub orus ja sillerdab mäel.
Ega's veel ometi fevad või tulla!..
Sirištab värvuke lubaval näol.

Kavalalt muigab mu metsamaja,
naeruhoošt pifarais rääštaste haar.
Maailm tui sätendav valgusjaar.
Tšfanb, kas nüsfugust röömu mul
[vaja!
Kiirgab vaid õnništust taevakaar.

Kust küll see päife sai valgusjoo?
Tumedad kuused mu elamu taga
särama löövad ja kiirgavad aga.
Muudavad röömfaks ja valgeks
[mu toa,
Päifsele koduks mu metsamaja.

14. II. 33.

Heffler

GLADIOOLAD

Õti

vald, Jannsen, Grenzstein, Reinvald, Eisen, Bornhöhe, Kitzberg) saksapärased nimed...

lätikame seda koduski. Meie linnaisad püüavad eestistamishoos tänavatele anda endiste kultuurtegelaste nime, selle hilisemas saksapärasel vormis. Nii viiakse need nimemoonutised tänavatele, et mitte teadjad välismaalasedki (me enda kodus!) imestaksid meie imelikke saksakeelseid tänavanimetusi: Kreutzvaldi, Jakobsoni, Viedemanni... Eestistamise asemel on toimunud saksastamine!

Teame kuidas tol ajal eesti nimi oli seltskondlik võimatus ning kuidas eriti kooles nüsfugust nime ei sallitud. Teame siis ka miks Ristmetsast sai Kreutzvald, Piirikivist — Grenzstein, Maasikast — Maasing, Nõgust — Neggo, Arust — Arro, Mustast — Schwarz Armsad linnaisad! Austage meie tolleagsete tegelaste eestimeelsust! Muutke Kreutzvaldi tänav keelekohasemaks Ristmetsa tänavaks, andke Jakobsoni tänavale ladusam Torbaste (Jakobsoni sünnitalu) nimi! Uskuge praegustes oludes teeksid need meh'ed seda kohe ise! Arge kartke, et kasvav noorpõlv ei teaks, mida need eestipärased nimed tähendavad!

Lisaks kultuurilisele kõverpeegilile põhjustavad praegustes oludes arusaamatusi meie riigimeeste nimedki.

Euroopa majandusilmas mainitakse korduvalt eesti rahaasjandust ja majanduselu juhtivat sakslasi. Või kes kahtlekski nimede: Strandmann, Zimmermann, Jürmann, Jaakson, Tõnisson, Hünerson, Einbund, Rostfeld jne. saksapärasuses.

Ei taha teha etteheiteid esivanematele, kes olid oma aja lapsi. Ei taha etteheiteid teha ka neile, kes nüüd enda nime ümber suutnud levitada kuulsuse sära. Ent mida kaugem, seda raskem muutmine. Ja muuta tuleb see nimi, vähemalt Teie lastel, kord ikkagi.

ÜENÜ peres on nimemuutmise küsimused leidnud elavat käsitlest hoolimata, et esialgu — kuni nimenmuutmise kulude alandamiseni — pole soovitatud astuda tõsisemaid samme. Tartus on juhatusliige Soonberg võtnud endale Kiviste, Sompas Kelmentsov — Leediku nime, Tallinnas on teada kümnekond nimemuutmise soovi ning arutatud on nimemuutmise küsimusi paarikümnes osakonnas.

Eesti noorus ei kahtle tulevaste põlvade valjus arvustuses neile, kes küll võitsid vabadsõja ajal võõra väe ent pole suutnud lahti öelda võõraste nimede võõrast kultuurkapitalist. Kasvav noorpõlv — tulevased ministrid, diplomaadid, professorid, kunstnikud ja tulevane põlluharijagi tahab teha au vaid — Eesti nimele!

A. Meikop.

NOORSOOTÖÖ TEGELIKKE KOGEMUSI

Uuele elutundele!

ÜENÜ osakonnad astugu omavahelisse kirjavahetusse!

Veel on aega ja pikki õhtuid. Juhitakse noorte tähelepanu mitmesugustele ajaviidetele, milledega tahetakse asendada päiksepaisteline suvi. Ajalehed soovivad kõike vaheldumisi kodumaa veine ja häid raamatuid, restoraa- ne ja kirikuid.

ÜENÜ liikmed koonduvad muidugi kõige lähemasse osakonda ja leiavad enda õilsamate huvide rahuldamist. Asi näib olevat kõige- geti korras.

Agal meil pole ainult tähtis meie oma osa- konna korralik funktsioneerimine, vaid sü- damelähedasena tundub soov, et kõik osa- konnad töötaks edukalt uue ja sobivama inim- põlve kasvatamisel. Nooruse huvid haara- vad ju kaugusi. Ja üks ole kauguste tühis- taja — kirjavahetus.

ÜENÜ osakonnad on tänini sellele vähe tä- helepanu pööranud, või õigemini — osa- kondade omavaheline kirjavahetus puudub pea täielikult.

Maa osakonnad asuvad üksikult, sageli kümneid kilomeetreid üksteisest. Halvad met- sateed ja mõned muudki raskused ei või- malda osakondadele üksteise külastamisi. Kuid osakonna juhtidel tekib mõneski asjas arusa- matusi, ülepääsmatuid raskusi, mil oleks otse hädatarvilikud teiste osakondade juhtivate te- gelaste seltsimehelikud nõuanded. Muidu toob tunne, et nad on üksinda, osakondade juhti- de hinge teatava kibeduse, mis võib lõpuks viia kõige ümberhinnanguni. Tean seda isik- likest kogemust, kuivõrt raske on mõne osa- konna juhtimine sel ajal, kui leidub niisugust elementi, kes kogu energiaga püüab õõnes- da su tegevuse aluseid. Sarnasel juhul tun- dub kõige kibedam teadmine, et sa oled ükski. Just siis oleks vaja julgustavaid sõnu.

Sellest aitaks üle ÜENÜ osakondade oma- vaheline kirjavahetus. Osakondade omavahe- line üksteise ergutamine kannab tõesti saja- kordset vilja. Aga kirjavahetusele tuleb asu- da teadlikult ja süstemaatilisel. Soovitav oleks, et juba osakonna eelarvesse võetaks kuludena teatav summa ühendusepidamiseks teiste osakondadega.

„Eesti Nooruse“ aruanded ÜENÜ osakon- dade tegevusest jäävad ikkagi ainult kuiva- deks statistilisteks arvudeks, ega või ialgi nii mõjuda, kui otseselt saadud kirjad, kus üksikasjalikult seletatakse mõne vaieluseõhtu üldist käiku, vastuvõetud seisukohti ja järg- nevat tegevuskava. Nii on meil juba mõne päeva pärast teada, mis naabril uuemat.

Meie kodumaa on selleks küllalt suur, et kasvatada ka elujõulisi inimesi, aga ta on ka küllalt väike, et neist elujõulistest inimes- test võivad saada sõbrad. Saagem siis üle- maaliseks sõpradeks!

V. Veitmann.

Enam tähelepanu kodule:

Loodus on Võrumaad õnnistand omapä- rase kenadusega ja õigusega kannab ta Eesti Sveitsi nime. Munamäe küllaliste raamatus on tuhanded külastajaist annud ruumi oma imes- tusele ja Võrumaa kauniduse ülistusele. Pilt oleks täielikum, kui seda võidaks teha eran- ditult ka Võrumaa talude — kodude kohta, mis sageli tunduvad mahajäätutena, hoolit- seja käeta.

Mõnedki vast on mõelnud oma kodule ja seda püüdnud korraldada, on vaeva näi- nud ja kulu kannud, ent töö pole ehk vast siiski annud soovitavaid tulemusi, kuna se- da oli tehtud juhuslikult, plaanita. Kuigi pa- rem on midagi teha, kui tegemata jätta, võiks ehk kodukaunistamist läbi viia vähema töö ja kuluga, otstarbekohasemalt, kui se- da teha plaanikindlalt, asjatundjate juhatusel. ÜENÜ Esituskogu päevil Tartus võis agr. Kermaselt kuulda kui palju Voldi ümbrus- konnas Voldi ja Saadjärve ÜENÜ pm. harude jt. noorte mt. klubide algatusel sel alal, saad- ud tulemusi.

Võrumaal pole senini noorte töö maatulun- dus- ja põllumajandusosal saanud tarvilis- t hoogu, kuigi siin ÜENÜ osakondi jt. noorsoo- organisatsioone mitmeid. Paistab nagu ei hu- vitaks see ala võru noori. Julgen arvata, et see nii pole, vaid puudus ehk enam ühises al- gatuses ja koostöös. Võrumaalane on ta- gasihoidlik ja peab kaunis visalt kinni isade kommetest, ent ilmub ka kord ettevõetud algatuste juures visa tahet ja püsivust.

Võrumaa noored! On aeg käed külge panna maatulundusele ja kodukaunistamisele. Peame kaasaaitama meie kena kodunurga üldpildi kaunistamisele koduümbruse korraldamisega ent mitte üksikult, vaid ühendatult. Vast ehk algatavad ja aitavad siin kaasa ka meie väst- tavad maakondlikud keskkohad! O. Tint.

Maatulunduslikke töökogemusi Voldil ja Saadjärvel.

Jälgides ÜENÜ osakondade 1932. a. fege- vusülevaateid, võib märgata noortes huvi- töusu maatulundusele. Nii on referaatõhtuil esikohal olnud kõned maatulunduslikel tee- midel (teises järjekorras kirjandus, enesekas- vatus), samuti on maatulunduslikud kursu- sed esirinnas. Umbes 30 osakonnas teotsevad põllumajandusharud ja õpingid; kümmekond osakonda on asunud kodukaunistamise võistluste korraldamisele ning õhrasti on sooritatud maatulunduslikke õppereise.

Ent osalt puudub sellelaadilises tegevuses siiski süsteem, ning kannab tegevus selle tõttu juhuslikkuse ilmet, ega näe tegevuse tulemusi. Puudub siis ka tarvilik huvigi,

Tartu kursusel kõneles agr. Kermas*) viie-aastasist töötulemusist viies Voldi ümbruskonna noorte organisatsioonis, eeskätt ÜENU Voldi ja Saadjärve osakondade põllumajandusharudes.

Need meie oludest väljakasvand töökogemused, töõhuvi ja töõdistipliin vääriskid tähelpanu mujalgi. Lubatagu siin tuua mõningaid meele jäänud punkte agr. K. referaadist: Suurimaks tegevusalaks põllul on kujunend sõõdajuurvilja kasvatus, milline pindala taludes suurend aastast aastalt ning mil alal saadud tähelpanuväärivaid oskusi. Vähemal määral on teostatud sordikasvatust (kartul) ja väetiskatseid.

Armsamaid tegevusalu on olnud aiatöö. Siingi suurenevad üksikute kultuuride pindalad iga aastaga. Järk järgult tõuseb ka töõoskus. Pea kõigis haru liikmete taludes (Saadjärvel, Voldis) leidub nüüd tomaate ja maasikaid, mis pole halvemad Tartu aednikkude omist, nagu seda võrrelda võis näitusel. Maasikaid kasvatatakse lumepalli süsteemis: esimene ostetud kultuurtaimede saaja annab järgm. aastal 75 taime teisele, mille tagajärjel nüüd taludes maasikaid palju. Isegi aiavõõksul linna elama asunud noorsoolased pole seal unustand aiatööd: nii kasvatavad 10 harude liiget senises töõdistipliinis Tartuski aiavilju. Turundamise alal on Saadjärve noorsoolasil väljavaateid sigurite saatmiseks Tallinna.

Odavate viljapuude saamiseks taludesse tehti Saadjärves kolmele liikmele puukooli asutamine ülesandeks, milledes praegu 98% ulatuses õnnestunud II järgu kroone ning millistest jatkub liikmete varustamiseks viljapuudega. Haru kulul osteti 50 marjapõõsa istikut, millisist saaja kolme aasta pärast annab 75% edasi teistele liikmetele.

Aiatöös ja juurviljakasvatusis tarvilikke kallimaid töõriistu (pritsid, pl. junior) on muretsetud ühisel ühiseks kasutamiseks.

Loomakasvatusalal ei pääse möõda kokkupõrkeist vanematega. Vähem juhtub seda kanakasvatusalal. Keskmiselt oli iga ringi liikmel (5 ringi) 24,5 kana ja saadi keskmiselt sada kr. aastas. Kapital kandis 12,5%. Ühes talus lubas isa tütrele kanade toidu tasuta, kui tütar ei nõua isalt riietuskulu. Tütar rietus ning võis varsti laenata raha isalegi.

Tegevus ringides on suuresti aidand tõsta liikmete töõoskusi, mida veel pingutavad näitused ja võistlused. On saadud oskusi karjataltimises, lehmälüpsmises, juurviljaharimises ja aiatöös. Meesaladel on arendatud meeskäsitöö, künni ja kraavikaevamisoskusi. Tegevus on kujunemas koduseks põllutöõkoõfiks liikmetele.

Huviga on tegeletud kodukaunistamise ülesannetel, milleks talvel refereeriti ja valmistati töõkavu. Pea kõik liikmete talud,

*) Loodame agr. Kermase kogemusi pea kuulda raadio kaudu.

elumajad, tallid, katused, aiad on kuidagi värvitud, lubjatud, korrastatud, lilledega ilustatud. Üks asundustalu on kolme a. jooksul jõudnud niikaugale, et oma ümbrusega võib rahuldada nõõdlikumat linlastki.

Talveti on pöõratud tähelpanu kodude sisemisele ilustamisele möõbli, vaipade, käsitöö ja korralduse näõl. Siinjuures talitati sageli omapärasel: kuuludus kusagil midagi uut (näitused, kursused) saadeti ühisel kulul keegi liikmeist asjaga tutvuma. Mõõndagi uurja aiakohast toodi nii taludesse.

Talveõõhtud ja päevadki andsid meesnoõrile võõmalusi meeskäsitõõiks. Valmistati muu seas suuski ja muusikariistu. Saadjärve noõred valmistasid enda keelpillide orkestrile manguistiugi (viulid, kitarrid) ise.

Tähtsal kohal on seisnud töõvaatlused liikmete taludes ja näitused sügisel. Välis-toetuste vähenemisel on hakatud ise ainhindamagi, milleks raha saadakse omavaheliselt. Tegevus siin võib anda sissetulekuidki: nii on P. klubi ühisel haritud rendimaal seemneviljana kasvatatud soõlohernest saanud l.a. puhaskasuna 350 krooni.

Tähtsam kõõigist on juht ja töõdistipliin. Teguvõõmsamad on ühingud, kus juht leidub enda seas: oma juht on kodusem, lähedam kui kaugemal asuv agronoom. Uusi võõmalusi, uusi katseid, uusi mõõtteid ja kogemusi toob töõ, ka raskel ajal, iseenesest.

A. Meikop.

Soome noorsoo elust.

Soome Noorsooliidu talvepäevad toimuvad 22.—28. veebruaril kauges põhjas Põõjalahe ääres asetsevas Tornio rahvaõõlkoolis. Ühenduses talvepäevadega toimuvad noorsootõõ juhtide kursused, Kalevala päeva pühitsemine, matk üle jõe Rootsi jne.

Soome noorsooliit on töõrohkuse tõõtu võõtunud ametisse teisenä sekretärinä fil. kand. Kalle Valtasaari. Senine sekretär M. Aspiranta pühendab end nüüd enam organiseerimistõõle, kuna K. Valtasaari ülesandeks on peaaajalikult ajakirja „Pyrkijä“ toimetamine, milline algab ilmutist uundatud kujul.

Soome Noorsooliitu kuuluvaist noorsoõühingust (1350) on seni vaid paar-kõõlm asunud linnades. Pealinnas, Helsingis, puudus seni noorsoõühing. Nüüd on ka Helsingisse asumas akadeemiline noorsoõühing. Mitmed õõilõpilasseltsid ja õõhingud on ellukutsund akadeemilised noorsootõõ õõpiringid.

Soome eduskunnas olid jõõlu eel õõpiringide toetusküsimused kõõne all. Ettepanek õõpiringidele ettenäõhtud toetust alandada 400.000 soome margalt 300.000 margale ei läinud läbi. Riikliku toetuse saamise õõiguslikke õõpiringe tõõttas Soomes läinud aastal 1219. Käesõõleväl aastal on nende arv kasvanud. Üldiselt töõõtab Soomes õõe 2000 õõpiringit.

Üldiselt näib noorsootöö Soomes olevat hoolimata raskest ajast, tõusuhoos. Erilist huvi ja tõusu on märgata koduümbruse uurimise ja kodumuuseumide asutamistöö. Pea kõik noorsooühingud on asunud koduümbruse päevade korraldamisele. On asutatud uusi õpiringe ning suurel arvul korraldatud noorsootöö kursusi. Lugupeetud on ka käsitöö. Satakunnas on kõik noorsooühingud astunud kodutööstuse ühingu liikmeteks. Uusi noorsookodusid (seltsimaju) on püstitanud kümme-kond noorsooühingut. Paljud noorsooühingud ja liidud on alustanud võitlust liigsele tantsu-uhuvile. Ei peeta noorsootöö häa nime vääriliseks korraldada ühinguis tantsuõhtuid ja maskeraade.

Soome parimatena hooaja teostena mainitakse: F. E. Sillanpää „Miehen tie“, Ester Ståhlbergi eestlaineline: „Kohti päivän nousua“ ja Toivo Pekkaneni töölisromaan: „Tehtaan varjossa“.

Tammisaare „Tõe ja õiguse“ kohta kirjutab „Suomalainen Suomi“: Sellel romaanil on imeline võlu. Ta inimsaatuste sambakujuline monumentaalsus, hingeelulise kujutlase katmatu tõe ja peensus on suureks õppeks kellele meie kirjanikkudest tahes. Kes meil kirjutak-i niisuguse romaani? Ei keegi. Vähemalt mitte näid. Siin romaanis on kunstniku käsi loonud lihtsusest, kehvusest ja algupärasusest imelise maailma; on paremaid, mida põhjamaal talupojakujude all sünnitavad. Vaid norra eepika võiks tõusta momendil sama tasemele, kuid puudub sääl see tundeeluline pehme, avar ja naeratlev joon.“

A. M.

ÜENÜ elust.

JOHVIST.

ÜENÜ Virumaa keskkorralduse algatusel peetakse Jõhvis 5. märtsil k. a. esimene suurejooneline talipäev, kuhu ringkirjalikult kututakse kõiki nooroolasi ÜENÜ Virumaa osakonnist. Käeva kava on juba koostatud lõplikult — algab avakõnena ÜENÜ Virumaa keskk. esindajalt. Sellele järgneb referaate üksteisuilt tegeasilt, naru ühisingünn. dir. Villem Sõerdilt ja Hugo Kelmentsovit, kes kõneleb teemil „Keeleuudendus-liikumine ja noorsugu“. Päevakorras on veel ÜENÜ Virumaa keskk. uue juhatuse valimine jne. Peale töökoosoleku korraldatakse nooroolaste vaheline suusavõistlus ning õhtul meeleolu- ja rõõmuõhtu. Peale koosviibimise võõraste külakosti, näidendi, deklamatsioon ja tantsuga Jõhvi algkooli saalis. Nii päeval kui õhtul mängib Jõhvi puhkpillide orkester andeka nooroolase A. Priitkini juhatusel.

H. L.

SOMPAST.

Sompa ÜENÜ tegevuses on märgata erilist tööhoogu. Mõjuvad selleks oma klubiruumid kohalikus koolimajas raamatukogu, mängude ja lugemislauaga. Eriti meelitab viimane hästi-

Hetk ÜENÜ Sompa osak. töökoosolekult.

Vasakult paremale: T. Larspek, abisekretär, F. Aamann, abilaekur, V. Voosel, laekur, P. Larsperk, sekretär, H. Kelmentsov, esimees, J. Lust, varahoidja, A. Abel, abiesimees.

valitud ajakirjadega: Olion, Eesti Noorus jt. Ohtuül on klubi ruumid tulvil noorusest: vaie-lusõhtuil, referaatkoosolekuil, näteharjutusil või sümfoonia orkestris mängimas. Osa noori tuleb isegi naaberküladest. Kavatsusel oma vormimüts.

27. jaanuaril korraldati klubiruumes Soome õhtu H. Kelmentsovi ettekandega Soome kirjandusest ja Pärja Larspergi kõnega Soome rahvaülikoolidest. Käimas on rahaline loterii ja spordiplatsi hankimine.

P. L.

ARUKÜLAST.

ÜENÜ Aruküla osakond algas uuel aastal tegevust väga hoogsalt. Töötavad karskuse, kirjanduse-, maatulunduse-, näite-, laulu-, muusika ja spordiharu. Maatulundusklubi algatusel kututakse ellu aianduse õpiring. On avatud lugemislauad, käimas ilulugemise katsevõistlused. Käimas on „Kodutalu kaunistamise võistlused“ ja võistlused „Kaunima taluõue peale“. Esimene kestaks 4 a. ja auhinnaks on kavatsatud Kr. 75.—. Energiliselt töötab ka kirjandusklubi ja spordiharu. Käimas on nime muutmise aktsioon 24. veebruariks. Ilmub oma ajakiri: „Noorustuli“. Ühendusel on liikmeid saja ümber. Kõik liikmed on kohustatud kusagil tegevharus end registreerima ja tegevusest aktiivselt osa võtma.

12. märtsil 1933. a. korraldab ÜENÜ Ida-Harju ringkond Arukülas suured talvepidustused, osa võtavad Rae, Lagedi, Maardu, Kiviloo ja Aruküla osakonnad.

Kava järele toimub kell 11.00 Aruküla koolimajas a v a a k t u s puhkpillide orkestri avamänguga, ühislauluga, kõne, tervituste ja segakoori lauludega. Kell 12.00 algavad võistlused suusatamises naistele, poistele, meestele.

Kell 18 algab ringkonna näidendite ettekandmise võistlus; ilulugemise võistlus: ringkonna luuletiste ja kirjandite võistluste tulemuste avaldamine; auhindade väljajagamine; lõppsõna.

Kõik nooroolased ÜENÜ Ida-Harju ringkonna talvevõistlusile!

ÜENÜ Kaiu osakonna asutamisest on möödunud tosin aastaid. Asutati ta nii kui paljud teisedki ÜENÜ Harju osakonnad linnas õppivate keskkooli noorte poolt. Töö on olnud tagajärjerikas ja edukas. Kuna juhtidest pole olnud puudust ja kooliga ikka on olnud hää kontakt, pole tegevus kunagi soikunud. Energeliselt on töötanud sportlased kerge- ja raskejõustiku alal. A. Klemmeri nimi on tuntud kaugemalgi. Hoogsalt teitseb ka kirjandusharu. Ilmub oma aegkiri: „Noorte püüded“. Korraldati talvejooksul igasuguseid kirjanduse ja kunsti õhtuid, millest osavõtmine on olnud elav. 5. veebruaril peeti koolimajas pääkoosolekut, kus kinnitati eelarved ja tööavad, millised näevad ette mitmekülgset tegevust. Koosolek lõppes lauluga: Eestimaa, mu isamaa

E. V.

Valaste ÜENÜ üldkoosolek toimus 19. jaanuaril. Koosolek oli lärmikas. Süüdistati juhatust miks see kassasse raha kogunud, mida seal seismas 500 krooni. Endine juhatus (ka õpetaja Muni, Kilksen) astus terves koosseisus tagasi. Raha oli mõeldud oma ehituse algfondina.

Albu-Risti ÜENÜ oli aasta algul 56 liiget. Tähtsamaist sündmusist oli läinud aastal vabadussõjas langenud õpetajale Salme Kesslerile mälestusmärgi püstitamine. Lugupeetud on lugemislaid, kuhu tellitud kaks ajalehte ja 7 ajakirja: Taluperenaine, Olion, Loodusvaatleja, Eesti Mets, Muusikaleht, Perikonnaleht ja Eesti Noorus.

Ingliste ÜENÜs on käimas ettevalmistused suviseks Lõuna-Harju III noorsoopäevaks. Kavatsusel on koos vallavalitsusega kooli pidusaali suurendada ümberhituse teel. Osakonnal on puhkpillide orkester ja lugemislaid seltskondliste mängudega.

Laekvere ÜENÜ on kavatsus kutsuda elu küla muuseumi.

Omapärase tegevushooga torkab silma Pagari ÜENÜ. Osakond on korraldand kuus põllumajanduslikku kursust ja umbes 30 referaatõhtut, peamiselt põllumajanduslike teemidega. Osakonna juure on koondatud kõik algkooli lõpetajad ja refereerivad algkooli õpilasedki. Ent kõige selle juures pole kahe aasta kestel peetud ühtki rahalist pidu ja kassast on aasta jooksul käinud läbi vaid 9 krooni.

Ekskursiooni Soome kavatseb korraldada Riidaja ÜENÜ.

Suurim raamatukogu on Kuusalu ÜENÜ: 1382 köidet.

Hoogsalt on l. a. töötanud ÜENÜ Tartu osakond. Liikmeid oli a. lõpul 278. Segakooris töötas hellilooja R. Riitsingu juhatusel 85 ja meeskooris 35 liiget. Spordiklubis on noori üle 50 ning on osakond Tartus kergejõustiku alal võistlejaks Kalevile. Referaatkoosolekuid on peetud üle 10, kus esinesid prof. Tennmann, mag. Aavik jt. ülikooli õppejõud. Tegutseb kultuurinõukogu, kuhu kuuluvad linnapea K. Luik, rektor Köpp, professorid Pald-

rock, Uluots, Piip, kindral Reek jt. Nõukogu esimeheks on koolinõunik Joh. Lang.

Kavatsusel on tihedamate sidemete loomine teiste Tartumaa osakondadega.

16. märtsil pühitseb osakond 12. ja laulu-koor 10. aastapäeva.

Jõudu tööle!

L. K.

Suislepa ÜENÜs toimus 6. I kohus masina üle. Rahvast oli hulgana koos. Protsess toimus üle 4 tunni. Pikemas motiveeritud otsuses kuulutati masin süütuks.

TAMMISPEALT.

Tammispea ÜENÜ üldkoosolekul võis märkega suurt tõimdu uuel aastal. Tahetakse teotseda kirjanduse, kunsti, kehakultuuri, omakultuuri, põllumajanduse, karjanduse ja aianduse aladel. Tõsiselt võeti päevakorda ka kodude kaunistamise võistlus, mis annab tõsist tööd kuna asume kõrgel liivaluitel. Kehakultuuris tahetakse teotseda kergejõustiku, käsipalli ja eriti veesporti aladel, sest on ju Tammispea rannakülasid. Ekskursioonide küsimus tekitas vaidusi. Toonitati lõbutsemist kriisi ajal, teisalt taas ekskursioonide arendavat ja kasvatavat tähtsust, ka ei saa alalise kriisi toonitamisega noorsooridades minna liiale. Võitiski viimane seisukoht.

Hoolimata kehvusest on kassa aktiivne 51 krooniga.

Osakond on lühikese ajaga võitnud nii nooremate kui ka vanemate täieliku poolehoidu.

S. J.

Seniste pärale jõudnud aruannete järele on ÜENÜ osakondades l. a. korraldatud 75 kursust, esikohal põllumajanduse (19), rahva- ja m. tantsude (17), keedu- ja majapidamise (10), spordi (6), käsitöö (6), näite (6), keelte (6), muusika (2), suusavalmistamise (2) alad.

Referaate on korraldatud 220. Esikohal põllumajanduslikud (50), kirjanduslikud (42), enesekasvatustlikud (31), üldhariduslikud (18), tervishoidlikud (15), karskussilised (10), kodukorraldamise (9) jt. teemid.

Osakondades oli tellitud ajakirju, enamuse järjekorras: Eesti Noorus, Taluperenaine, E. Spordileht, Vabaharidustöö, Uus Talu, Aed, Maanase Kodu, Muusikaleht, Eesti Naine, Kodu, Põllumees, Maamees, Olion, Külvaaja, Tervis, Loodusvaatleja, Eesti Mets, Üliõpilasleht, Elav Teadus, Kaitse Kodu, Looming jt.

Puhkpillide orkestrid on: Ingliste, Aruküla, Käosalu, Laekannu, Laqedi, Torma, Valgjärve, Kasevälja, Venevere ja Vana-Kariste osakondades.

Oma ajakirjad ilmuvad: Karilatsi (Kolle), Ago (Ao valqel), Kaiu (Noorte püüded), Koeravere (Tõhised), Käosalu (Koidikul), Mädapea (Noor-Elu), Pagari (Lumikeluke), Aruküla (Noorustuli) ja Hõimla (Hõimula) osakondades.

Uusi ÜENÜ liikmeid.

Käesoleva talvehooaja jooksul on ÜENÜ pere tuntavalt suurenenud. Uusi, hoogsasse tegevusse asund osakondi on tulnud juure pea igasse maakonda,

L. a. augusti lõpul algas Tartus akadeemilises peres tegevust Akadeemiline ÜENÜ, millel praegu on liikmeid 50 ümber, ja millel nüüd ja tulevikus suuri ülesandeid. Liikmeks võetakse vaid akadeemilisi isikuid. Liikmete nimekirjas professorid Piip, Uluots ja teisi teadusmehi.

11. septembril alustas Vastse-Roosa vallas, kolmest küljest Lätiga piiratud Võrumaa sopis hoogsat tegevust Vastse-Roosa ÜENÜ. Teotsetakse käsitöö ja spordi aladel ning näite- ja kõne-vaidlusharudes, avamisel lugemislaud. Liikmeid praegu 42. Asutajaid ja juhtivamaid jõude kohalik kooliõpetaja Hedvig Kuuse.

25. septembril asutasid Kaalepi asunduses, Oru talus, Järvamaal paarkümmend külanooort Järva-Madise ÜENÜ. Liikmeid praegu 32. Teotsevad laulukoor, muusika-, näite-, kodukaunistamise ja põllumajandusharud. Tegevust takistab ruumide puudus, ka hoiab õpetajaskond tegevusest eemale.

Läänemaal, Märjamaa vallas Paeküla-Säde ÜENÜ asutamine toimus 16. oktoobril. Tegevuses näitetrupp ja keelpillide orkester. Asutamisel spordi-, laulu- ja põllumajandusharud ning kaulukoor. Liikmeid praegu 29.

Vana-Otepää ÜENÜ asutati 28. oktoobril G. Kuuse algatusel. Tegevliikmeid 20 ümber. Kavatakse kutsuda ellu kirjanduse-, maatulunduse-, põllumajanduse- ja spordi-harud, orkester ja laulukoor. Loodetakse põllutöökojalt toetust talu-raamatupidamise tegevuse arendamisel.

Põhja Tartumaal Torma-Tõikveres oli Vaiaatu ÜENÜ asutamiskoosolekule 6. novembril kogund 28 kohalikku noort. Praegu liikmeid 50 ümber. Tegevus veel kujunemisaegjärgus. Esimees ja asutaja Otto Jürgens.

13. novembril peeti Järvamaal, Tapa külas, Pajuõie talus Tapaküla ÜENÜ asutamiskoosolekut. Liikmeid 30 ümber. Tegevus kujunemas.

Räpinas asutati Kurekülas 20. novembril kohaliku vanema koolijuhataja P. Heeringa hoolitseval kaasaaitamisel Kureküla ÜENÜ.

Veel kujunemisel olev tegevus töötab tulla mitmekesine.

Tartu-Valga-Viljandi piiril Võrtsjärve lõuna sopis kutsuti 11. detsembril Elmar Tinaski algatusel ellu Pikasilla ÜENÜ. Tegevusalad veel kujunemisel. Asumisel laulukoor. Tuntakse huvi spordi ja male vastu. Ka nime eestistamisalal on kavatsus astuda tegelikke samme.

Virumaal, Alutaguses toimus 14. detsembril hilju Mäetaguse-Metsküla ÜENÜ asutamiskoosolek. Asutamisel oli 27 kohalikku noort. Hoogsaks tegevuseks väljavaateid.

Kukruse ÜENÜ asutamiskoosolek toimus 27. detsembril Kukruse külas, Virumaal. Kokku oli tulnud 34 kohalikku noort. Soovitakse esialgu teotseda muusika-kehakultuuri- ja näiteringides. Asutajana võib mainida A. Arut, noort kirjanduslikku talenti.

8. jaanuaril suurenes ÜENÜ pere Läänemaal, Orul A. Schönbergi algatusel ellukutsutud Oru-Linnamäe ÜENÜga. Liikmeks astusid kohe avakoosolekul 21 kohalikku noort. Koosolek toimus Oru talus, kus ka edaspidi peetakse harjutusi ja koosolekuid.

23. jaanuaril toimus Kohtla-Järvel samanimelise osakonna asutamiskoosolek Friedrich Piibe algatusel, kes ka uue osakonna esimeheks valiti. Tegevus kujunemisel.

Jõudu tööle!

A. M.

ÜENÜ Tallinna osakonna sportlik tegevus käesoleval talvehooajal on olnud kokkusuutum kui varemalt talvel. Majanduslike olude survele tuleb ka spordialal hoida kokku ja seda kõigepealt aladel, millistel tegevuses väiksem arv sportlasi. Nii on võimalik kulude vähendamiseks vaibunud tegevus käsipalli alal, samuti on jääpalli harrastamine ametlikult lõpetatud. Kahtlemata ongi palju tähtsam arendada ja harrastada spordialasid, milles sportimisvõimalusi võib pakkuda võimalikult suuremale hulgale. Pearõhk on pandud kergetõustiklasile, kelle ettevalmistamine eelolevaks suveks sihtvõimlemise näol hr. A. Klumbergi juhatusel algas juba sügisel ja jätkub kuni kevadeni, mil avanevad spordiväljad.

Läinud hooajal ÜENÜTO edukamaks sportlaseks kahtlemata oli Aksel Kuuse kõrgushüppes. Noore võistleja püsiv saavutistase (korduvalt ületas kõrguse 1.80 ja sügisel koguni 1 m. 83 sm.) leidis suurt tähelepanu ja laseb eeldada tulevikus enamigi, kuna see sümboolne 19-aastane võistleja treeningus püsib ka talvel. Vaja tal oleks jõugist kosumist rohkem kui hüpe-stiilist täienemist.

Pildil: A. Kuuse hüppel.

Küsimusi ja kostmisi.

1. Kas ühingu üldkoosoleku protokollitud otsused võivad jõusse jääda, kui koosoleku poolt protokollile allakirjutama pole valitud vähemalt kolme liiget, nagu see ettenähtud põhikirjas. Protokoll on kirjutatud hiljem ning allakirjutatud koosoleku juhataja ja protokollikirjutaja poolt. V. Ennok, Karksis.

Vastus: Seltskondlikes orgides on kombeks, et protokolle tagantjärele kinnitatakse, s. o. tõendatakse, et koosolekul nii otsustati, kui on protokollitud. Senise korra järele peaksid otsused olema maksivad otsuste tegemise momendist arvates, kui koosolek otsused tõeliselt sarnaseina tegi, nagu hiljem protokolliti, mida käesoleval juhtumil tõendavad koosoleku juhataja ja prot. kirjutaja. Põhikirjanõuet võib tõlgitseda ka nii, et kolm liiget valitakse mitte koosolekul, mil otsused tehti, vaid järgneval, mil nad kinnitatakse.

V. Rooberg.

2. Rõngu ÜENÜ juure on avatud foto-raadio haru, eriteadlase juhtimisel. Sihiks on arendada raadio levingut ning õpetada noori aparate ehitama. Opetamisel, ehitamisel ja proovimisel on antenn vajalik, mille maks

võrdlemisi kõrge. Kas on ette näha maksumat vabastamist koolide eeskujul ja kelle poole siin pöörata?

Vastus: Pöörata tuleb Raadioringh. juhatuse poole. Vabastamine oleneb tegevuse (kursuse) iseloomust. Loota võiks. Määruse järele on vaid koolid ringhäälingu kasutamismaksust vabad.

A. Meikop.

3. Laanemetsa ÜENÜ kavatses ajakirja välja anda. Kas oleme kohustatud seda registreerima? Kas võime teda registreerimata paljundada ja levitada?

Vastus: Ajakiri ei vaja eriluba, kui ta jääb liikmetevaheliseks ja kannab mitte niivõrt ajakirja, kuivõrt ühingu sisemise tegevuse (ringkirja) ilmet. Sel puhul ta ei saa olla tasuline ega tarvitse olla mainitud väljaandja ja toimetaja. Raha eest (avalik) levitamine sel puhul oleks keelatud.

On ajakiri mõeldud hinnaline ning levitamine ettenähtud, tuleb üllatuste ja võimalikkude trahvide ärahoidmiseks ajakiri registreerida. Sel puhul peab ajakirjal olema mainitud väljaandja ja toimetaja. Viimane peab olema (vallav. sellek. tunnist. põhjal) täiealine ja vastutusvõimeline isik. Registr. teade tuleb saata Politsei Peavalitsusele. ÜENÜ on tempelmaksust vabastatud. A. Meikop.

SAAGU, MIS SAAB!

Santeri Alkio ühevaatuslik näidend.

Eestistanud A. Meikop.

Santeri Alkio pärijalt on selle Soome noorsooringides väga palju mängitud ja neli korda trükitud näidendi eestistamisluba antud Ülemaalsele Eesti Noorsoo Ühendusele, samuti ka ettekandmisga seotud õigused kolme aasta jooksul,

Tegelased:

Isakki Peräkorpi,*¹) lesk, 60 aastane taluperemees;
Miina, tema 20 aastane tütar;
Juho, tema poeg ja omaette talupidaja;
Riika, Juho naine;
Liisa, Peräkorve 40 aastane teenija;
Tanakka, vanapoolne talupidaja, üksik;
Nierula, vanapoolne taluperemees.

Näitelava: Taluliselt võrdlemisi jõukalt sisustatud tuba, taga ja kõrval uks. Mõningaid toole, laud, kummut ja sellel suur peegel jne.

Peräkorpi (umb. 60 a. osalt paljaspäine vanamees, mustad piüksid ja linane särk, mille varukad kätiksed. Istub toolil, ajab habet, vahüdes aegajalt vastas toolil asuvasse väiksesse peeglisse. Hakkab ägedalt lõuga pühkima):

*¹) Peräkorpi, = Tagakõrve. Loe Peräkorbi.

Nii see näib, et kui inimene jääb vanaks, siis see habemeajaminegi enam hästi ei edene... Muidu veel lähaks... aga käed värisuvad ja lõug juba päris kirju. (Vaatab peeglisse.) On seegi jumala ime, et habet sigib kui pattu, kui samal ajal päalagi ikka paljamaks jääb. (Algab jälle kraapimist.)

Miina (tuleb, astub peegli ette seadma kübarat.)

Peräkorpi: Ara... ära nüüd tõ... tõuka mind!

Miina: Teid?

Peräkorpi (paneab noa ja hakkab pühkima lõuga): Sss... saamari, kui vedasin kriipsu jällegi! Kas mul puhast särki on?

Miina: Puhast särki! Mis sellega? Te ei lähe ju kuhugi.

Peräkorpi: Kes ütleb, et ei. Kadund ema tõi ikka pühapäevaks puhta särki ja olid nad ka terved. Teab, kas neid nüüd veel üldse on?

Miina: Oma mehele muidugi hoidis, et see vähegi inimeste moodi näiks.

Peräkorpi: Inimeste moodi! Lubad endale liig palju, kuule. (Tõuseb.) Olen siiski su isa, olen nii vana ja inetu kui tahes (käsi rusikasse tõmmates): Pea meeles, pärid kord mu inetusegi.

Miina (ikka peegli ees): Päh!

Peräkorpi: Anna mulle puhas särk! Vaata kui must ja katkine see on!

Miina: Lähen kiriku: pole enam aega otsida.

Peräkorpi: Ütle, kus on, otsin ise.

Miina (ei vasta midagi, setib end).

Peräkorpi: Kas kuulsid? Võta see peegel kaasa!

Miina: Jumal, mililine tüütu vanamees! Kirikusseminekul algate siin oma särgisõda. Võtke vastutus oma pääle ja kohe hakkak paikama te särke ja teen seda kogu jumalateenistusajagi.

Peräkorpi (uuesti habemeajamist alates, torkavalt, naerdes): Noh, sellise ime puhul võtaksin küll hullematki enda pääle.

Miina (pettunult): Seda ma usun! (Pühalikult.) Arge, isa kallis, olge nii mammona ori. Teilgi oleks pühapäeva hommikul mõelda muust kui särgist ja habemeajamisest.

Peräkorpi: Küllap vist.

Miina: „Küllap vist“ te ikka ütlete.

Peräkorpi: On viisakam vähemalt jaatada, kui sinu moodi vastu raiduda.

Miina: Teile meeldiks, kui täituis ajnult Teie tahtmine!

Peräkorpi: No ei sina... Saamari... Kui saagisin jälle. (Pühib verd.) Siin sa patrad kogu päeva. Mine siis ju, kui kord oled minemas!

Miina (pilgates): Oli seegi minu süü?

Peräkorpi (ahvvides): „Oli seegi minu süü?“

Miina (läheb naerdes.)

Peräkorpi (vaatab ukse poole, viskab noa, tõuseb lõuga pühkides): Eide nüüd võtan, ükskõik kust! See läheb ju ikka hullemaks, mida enam talle kinke ja kübaraid toon. Või siis nii! No vihastab, kui pole tervet särkigi ja ise särab siidis ja sametis. Selle asemel, et midagi teha, sõimab veel silmad täis, niru niisugune! (Mõtleb.) Akki ehk Liisa-piiga nõustub? On küll vähe inetu ja kohmakas, kuid hääsüdamlis ja hoolitsev (vaatleb end suures peeglis. Ohates): Pole mnagi enam ilus...

ega paremate valija. Ja noortel ning ilusamatel näolapp enam kui rahakott... Lollide loll, et ma ju siis, kümne aasta eest, ei kosinud... Kuulasin teiste nõu... Oli siis tegu ja nägu ja piigagi oleks kõlvanud kellele tahes... (Märkab saapaid.) Saamari kui saapadki määrata, vaja neid vähe vikside kui ju kord kosjajutud käimas. (Hangib paberiga ahju vahelt tahma ja viksi ning mustab saapaid.) Kõlbab Liisa nüüdki kui ta riidesse panen! Raha mul niipalju on. Ja jäägu siis Miina vähemaga, kui ei hooli isast. Varsti küll pudenevad riidedki, kui veel vananen. (Viib habemeajamiseriistad tuppa.) Kandis nüüdki ema kui elas veel. (Istub piipu panema.)

Kuid kuidas, kuram, Liisale asja algan, et poleks pikka juttu? On ju nii vähe imelik teine. (Tõuseb, võtab võrkkuu): Annab seegi vähe pidulikuma välimuse vanamehele. (Vaatab peeglist.) Noh nii vana ma veel polegi! (Istub.) Või ehk kõneleks enne Küla-Maijale, et see Liisale... (Vaatab aknast.) So, seal see Küla-Maija, kui kutsutud, tulebki. Kas kutsun sisse või jätan asja? Ja kui see nüüd jääb, jääb ta igavesti! Parem siis juba kohe! Vaid vähe julgustust! (Läheneb siis kummutile kust võtab pudeli, rüügab): Noh olgu! Saangi korvi, ega ma pole esimene ega viimane, kes korvi saab. Saagu, mis saab! (Kiirustab välja. Veidi aja pärast ilmub jälle ja hüüab uksest järele): Astu aga sisse Maija!

Küla-Maija (tuleb käekotiga): Või õige tupp kohe! No on teil, peremees, toredad toleti peeldki.

Peräkorpi: Istu!

Küla-Maija: Või kohe istumagi! Aga peremees läinudki priskeks ja valsa kui Mikutoa vaarilgi. Tervis teil, nagu näha, hää.

Peräkorpi: Terve ja priske kui pull.

Küla-Maija: Näha jo niigi. Ja tarvitseb sel olla haige, kel kõike pihus ja aida katuski kiigub seasinkide kaalust. Paisuvad nüüd vaesedki. Seegi Ranna-Lauri Antti, kondikants nagu olnud eluaja, läinud nüüd praosti paksuseks. Ja sel veel võlgasidki.

Peräkorpi: Ah, mis nüüd seda võlajuttu...

Küla-Maija: Nojah, Te ju ei salli naisete lora. Kuid seda ma ütlen ükskõik kellele, et võlgades see Ranna-Lauri on ja uhke päalegi, Tüdreki nii toredad, et ei nuuska enam

ninagi paljakäsi! Kõiksugu ninarätid ja tass-tukid ja triigitud ja tärgeldatud, õlitatud ja puuderdatud et...

Peräkorpi: No nii, et nuusaku nüüd kuidas tahavad, kuid tahtsin sulle öelda...

Küla-Maija: No eks öelge aga peale. Polegi Teil kellega südameasju vahetada: Miina veel nooruke ja jumal viis perenaise. Ja kuigi nüüd end ise kiidan, no seda ma ütlen: mulle võite kõik öelda kui hauale, nii just kui hau-a-le. Jutujätk, mis olen, no küll vaikidagi oskan.

Peräkorpi (eneses tusaselt): Kuram, kui saaksin nüüd jutujärje endalegi, et saaks ot-sa pääle.

Küla-Maija: On mul küll sõpru valla paremate peremeeste ja perenaiste hulgas, kuigi nüüd jälle ise ennast kiidan. Vaene olen ja ringi kolan, kuid on mul oma onnikene ja valla hooit pole veel vajanud. Ja kui nüüd kord jutuks läind, siis oleksin Mikku järrel saand mõnegi mehe, kuid kesse kõigist hoolibki! Elan korraliõku leseelu kui püha Paulus. Ütlesin äsja ühele...

Peräkorpi (pool karjudes): Ja mina ütlen sulle, kui viitsid kuulata, et minagi nüüd kavatsen võtta naise.

Küla-Maija (huvituses): Teie? Ja endale? Noh kes see õnnelik, kes selle (näitab toas ringi) saab ja siia perenaiseks tuleb? Või, juudas, Teiegi nüüd viimaks... On sel jumala õnne, kui viina leili, ha, ha, haa. Kes see on, kallid vallavanem?

Peräkorpi (naerdes): Pole mina mingi vallavanem.

Küla-Maija: Noh mis seal vahet. Parem olete, palju parem kui näiteks too Järvekõrva vallavanem, kel suured võlad turjal. Ime, et Teid pole vallavanemaks pandudki. Ei need, lollid, osanud (käsi kokku lüües): Kuid ärge nüüd! Teie kadunud naiseisa oligi vallavanem ja see ju pea sama. (Tõsiselt.) Ja mina hüüan Teid ikkagi vallavanemaks, vihastage kui tahate! Ja vallavanem Teist saabki, kui olete nii tark ja rikas ja priskegi. (Ikka enam meelitades): Kuid kes on see kullapanekene, kes siia kammadama tuleb?

Peräkorpi: Mõtlesin sulle kõneleda...

Küla-Maija (käsi kokku lüües): Mulle! Et kas mulle? Mind? Ega Te ometi tee nalja? Ei tohi vaest pilgata! Mõtlete õige tõesti?..

Peräkorpi: Ei, mina mõtlesin, et sina sobiksid —

Maija: Oi taevas! Siis ikka tõesti?

Peräkorpi: Nii noh, ära nüüd nii karju, arvasin ainult, et sina oled harjunud...

Küla-Maija: No seda ma ütlen, kuigi iseenda patuse suuga, et kui Teile tulen, siis siin kõik kiikuma peab. Põrandagi ma pesen ja see peab kõmisema kui kirikus kui mõlemad koos laulame — Kuidas see oligi?.. Maa... maa...

Peräkorpi (kõrvale): Nüüd see unenägu, arwab, et teda tahan! Milline romaan siit nüüd veel tulla võib?

Küla-Maija: Nii, nii see oligi (lauldes): Meie ostime ta-halu ko-oha, mi-his võhõlast o-holi prii. Jaa kü-hümme lüü-übsile-ehma kolm paa-haari-ri hoo-obu-seid...

Nii see oli. On mul veel häältkki, kui õieti võtan. Ega nüüdsed enam nii oskagi, huilgavad ainult või mõirgavad kui härjad. Aga on ime, kui meist saab veel paar! Kes oleks seda uskunud kui veel praegugi matkasin maanteel kotikolks seljas. Nii see kõik muutub ja Maijast saab veel mõrsjagi, hi hi hii!

Peräkorpi (karjudes): Jäta jahvatamine, lase maa...

Küla-Maija: Ää siis kohe pahanda, armas meheke! Lase kergitan vähegi südameäärt. Tunned ju naise, kallid liisakki papa — kuigi sa pole papa plaanigi — priske ja kena kui pestud varesepoeg — ma nüüd niisama papaks —

Peräkorpi (kõrvale): Peaks ta vist küll viskama välja?

Küla-Maija: Olen ennemgi mõenud, et kõlbaksin Teile. Tuleksin ju ka üksi toime, kuid kuna Teiegi nii kibedasti perenaist vajate ja mina vaba inimene, ja Teiegi arvate, et sobiksin, nii mis siis muud kui... Aga, kuule, mis mu hütiga? Kas peaksime müüma või? Oled ju nüüd naise pea.

Peräkorpi: Katsu nüüd, kallid inimene, vähe pidurdada oma kiidujuttu, sa eksid, ma pole...

Küla-Maija: Nojah, nojah. Ega sa veel pole mu pea, kuigi selleks saad.

Peräkorpi: Ei kunagi, jumala eest!

Küla-Maija: Saad, saad, ära siin kiru ühtigi. Mehel olgu talus ohjad, kuigi minagi ohjatan säääl, mis mulle kuulub, kuule, ega me selle meierei piimagagi nii täpselt... saaks papivõigi ostmata... (Järgneb.)

Toimetusele saadetud ajakirju.

Aed. 450 lhk. Kr. 2.—. Nr. 1. Talvisest linnukaitsest aias — H. Meltsas.

Eesti Kirjandus. 640 lhk. Kr. 5.—. Lisas ilmunud trükitoodete nimekiri.

Eesti Mets. Metsasaajandus, jahindus, looduskaitse. 400 lhk. Kr. 3.50.

Eesti Naine. Umb. 700 lhk. Kr. 4.—.

ERK. Üld- ja kultuurpoliitiline ajakiri 10 nr-it. Kr. 2.—.

Eesti Spordileht nr. 1. Umb. 300 lhk. Kr. 3.—.

Eesti Tuletõrje nr. 1. Kr. 1.—. Hariduse- ja Sotsiaalministee-riumi Teataja.

Kasvat. 480 lhk. 10 nr. Kr. 5.—.

Kodukeskkool. Nr. 1. I klass. 35 nr. aastas iga klassile eraldi. Umb. 1200 lhk. Kr. 35.—.

— Sisus pedagoogilisi näpunäiteid ja juhiseid õpperaamatute ning õppematerjali käsitamisel — süsteem iseõppijatele. Mõeldav ka üldhariduslikele õpiringele.

Külvaja. Hind 25 s. aastas.

Loodusevaatleja. 180 lhk. Kr. 2.40.

Maanais Kodu. 6 nr. 210 lhk. Kr. 1.—.

Maomavalitsus. 12 nr. Kr. 5.—.

Muusikaleht. 320 lhk. Kr. 2.—.

Nr. 1. Kooride sisseelu E. Viisnapuu. Programmi muusika — V. Leemets.

Põllumajandus. Nr. 1—7. Umb. 1600 lhk. Kr. 2.—.

Põllumees. 24 nr. Kr. 2.—.

Ratsionalist. 1—2. Usu- ja mõtetead-likke küsimusi käsitlev ajak. Kr. 2.—.

Sõdur. 1—52. 1400 lhk. Kr. 6.—.

Taluperenaine. 350 lhk. Kr. 3.60.

Uus Talu. Umb. 450 lhk. Kr. 1.20.

Vabaharidustöö V/VI. Kodukasvatu- sest — A. Elango.

Õpetajate Leht. 52 nr. Kr. 4.—.

Ühistegevuseleht. 300 lhk. Kr. 2.50.

b) noorsoo ajakirju:

Eesti Skaut. 1—3. 8 nr. Kr. 1.50.

E. N. Punane Rist. 152 lhk. Kr. 1.80.

Kevadik. Noorsoo Karskusliidu hääle- kandja.

Koit. Gust. Ad. humanitaargümn. kultuur- ringi „Koidu“ häälekandja.

Lootusringi Juht. 1—3. Kuus numb- rit 50 senti.

Maanoored. „Põllumehe“ ja „Kaja“ kaa- saanne. Nr. 1—2. Artikleid Einbundilt, Raualt ja teistelt.

Iloli. Tartu pedagoogiumi õpilaskonna häälekandja.

Noorustuli. 1—2. ÜENÜ Aruküla osak, häälekandja.

Milang. Hugo Treffneri gümn. õpilask, häälekandja.

Saare Skaut.

Poiste Hääl. Tall. poegl. kommertsgüm- naasiumi õppurkonna häälekandja.

Tõusev Maa. Nr. 1. Aastas 6 nr. Kr. 1.25.

Välming. Tall. Kaarli gümn. kultuur- ringi häälekandja.

Videvik. Tall. Linna II tüü. gümmaa- siumi häälekandja.

Oppurleht. Gust. Adolphi humanitaar- gümn. õppurkonna häälekandja.

Üliõpilasleht. 13 nr. 300 lhk. Kr. 3.—.

c) võõrkeelseid ajakirju:

Das junge Deutschland. Saksa noor- sooliitudevaheline ajakiri. 450 lhk. Rmk. 6.—.

Hembygd. Noorsooliikumise, rahvuskul- tuuri ja rahvakunsti häälekandja Rootsis.

Informoi de Esperanto. 96 lhk. Kr. 2.—.

J. U. F. Bladet. Rootsi maatulundusliku noorsooliidu häälekandja. 24 nr. umb. 500 lhk. Rkr. 4.—.

Kansanopisto. Rahvaülikoolide hääle- kandja Soomes. 1—8. 10 nr. Smk. 25.—.

Liivli. 1—14. Liivlaste häälekandja. Vii- mases nr-is: Statistilisi andmeid liivlasist, mille järel liivlasi rannas 1425, mujal Lätis 309 ja välismail 140.

Nuoriseura. Lõuna-Karjala N. S. L. häälekandja. 14 Smk.

Nuori Voima. Soome N. V. Liidu hää- lekandja. Sisukas ja pildirikas soome noorte kultuuri ajakiri. Smk. 35.—.

Nuorten Pellervo. Soome Maatalous- kerholiito häälek. Smk. 7.50.

Norsk Yngdom. Norra noorsooliidu häälekandja.

Pyrkijä. Soome noorsooliidu häälekand- ja. 1933. a. uuendatud kujul. 400 lhk. Smk. 20.—.

Suomalainen Suomi. 5 nr. 400 lhk. Smk. 20.—.

Vesa. Liminka r. ülik. noorte häälek.

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

Vast. ja tegev toimetaja **Aug. Meikop**. Väjaandja Ülemaalise Eesti Noorsoo Ühenduse Keskjuhatus.

Toimetus: Eduard Riismann ja Juhan Jaik. Toimetuse aadress: Tallinna, Lossi pl. 4, telef. 429-77

Hind 20 senti.

ESTOTRÜKK TALLINN S. KARJA 8